

תורה אור השלם
 1. וְהוֹצִיאָהּ אֶת הַנֶּזֶק אֶל פֶּתַח בַּיִת אֲבִיהֶּ וְסָקְלָהּ אֹנֶשִׁי עֵרְוָה בְּאֲבָנִים וְנָתְתָהּ בִּי עֲשֵׂתָהּ נֶזֶקָה בִּישְׂרָאֵל לְנוֹת בֵּית אֲבִיהָ וּבַעֲרַת הַקָּע מִקְרָבָּ; דְּבָרִים כֵּב כֹּא 2. וְבַת אִישׁ כִּהֵן בִּי תַחֵל לְנוֹת אֶת אֲבִיהָ הִיא מִקְלָהָ בְּאֵשׁ תִּשְׂרָף: וְקָרָא כֹּא ט

קסברי רצנן. דמתני: **נשואה**. בת כהן יאלה מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה אבל ארוסה דגזי בת ישראל בסקילה לא יאלה צבת כהן מכלל ארוסה בת ישראל: ומדאפקיה רחמנא לארוסה צבת כהן מכלל נשואה צבת כהן משריפה לסקילה ש"מ סקילה חמורה

דעל כרחיק ארוסה חמורה מנשואה שמחללת ומזנה צבת אציה והכמוז החמיר עליה דהא נשואה בת ישראל צמקן שהיא קלה מכולן וארוסה בסקילה. לפוס ריהטא דסוגיא הכי מפרשא דכפרישית ומיהו כי דייקת צה שפיר לא אשכתת קרא לרצנן מנא להו דנשואה יאלה ולא ארוסה אלא משום דלית להו סקילה חמורה הוא דקאמרי על כרחיק לא יאלה ארוסה צבת כהן מכלל ארוסה צבת ישראל מסקילה לשריפה להקל ויש להקשות היכי ילפינן מהכא דסקילה חמורה הא אציה לא קמה להו לרצנן אלא משום דקסברי סקילה חמורה הלך על כרחיק האי מדאפקיה רחמנא לארוסה צבת כהן בסקילה דנקט הכא לאו טעמא למילתייהו היא אלא יתווי מילתא צעלמא ועיקר טעמייהו מדניתנה למגדף ולעודד עבודת כוכבי הוא דקשיא לך אדרבה שריפה חמורה שכן ניתנה לצבת כהן ומאי חומרא שכן מחללת את אציה הכי מתרבה לה כדמתרבינא לקמן גזי מכה אציו ואמו אפ"ה פושט ידו צעיקר עדיף והאי דקאמר דקסברי רצנן נשואה יאלה לשריפה כו' על כרחיק נקט ליה דלא תימא מדילא ארוסה צבת כהן מארוסה צבת ישראל מסקילה לשריפה ש"מ שריפה חמורה וה"ק לעולם סקילה חמורה דפושט ידו צעיקר עדיף וגזי צבת כהן דאחשבה לשריפה לאו לגזי סקילה אחשבה אלא לגזי חנק אחשבה דנשוא' היא דיאלה ולא ארוסה והאי מדאפקיה רחמנא כו' אורן דברים הוא ונראה צעני דלא גרסינן לה: **כדאמרן**. שכן פושט ידו צעיקר: **אזיה כה מרובה**. כלומר אי זה עון חמור: **מיוחי עיר הנדחה בסקילה**. צאלו הן הנחנקין (לקמן דף פט:) יליף טעמא ומדמדיח בסקילה וינדחין צסיף ש"מ סקילה חמורה: מכה אציו ואמו צמקן דכתיב ציה (שמות כא) יומת סתמא וקיימא לן (לקמן דף צב:) כל מיתה האמורה בתורה סתם אינו אלא חנק: **הוקש כבוד לכבוד המקום**. נאמר כאן (שמות ט) כבוד את אציק ונאמר להלן (משלי א) כבוד את ה' מהונך: על כרחיק ארוסה חמורה מנשואה שרעה לשמים ולבריות ולעממה שפוגמת כבודה ומשפחתה ואיכא קלון טפי מנשואה שכבר נספגה ומדאפקיה רחמנא

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין ג.

קסברי רבנן נשואה יצאה כו'. פ"ה דעיקר טעמא דאפ"ה פושט ידו צעיקר עדיף וכן משמע בפ' השערפין (לקמן דף עט:) דתנן אמרו לו אילו לא הימה סקילה חמורה לא ניתנה למגדף ולעודד עבודת כוכבים וא"ת סייף יוכיח שניתן לאנשי עיר הנדחה שפושטין ידיהם צעיקר ואפ"ה שריפה חמורה

ממנו כדמוכח בשמעתמא ו"ל דסיף יש לו חומרא אחריתי עמו שממנו אצד ושקולין שניהם בסקילה ואע"ג דלאמרינן צמקן אדרבה סייף חמור מסקילה שכן ניתן לאנשי עיר הנדחה ומאי חומרא שכן אצד דמשמע שזה גורס לו שהא חמור כיון שיש צו חומרא זו הסא שיינו טעמא דאצתי לא ידעינן דסיף קל וא"ת לן למימר מסכרא דכיון דיש צו חומרא זו דממונו אצד מיתמו נמי חמורה אצל כיון דידעינן דסיף קל איכא למימר שזה גורס לו שניתן לפושט יד צעיקר משום חומרא דאיכא צדיה דממונו אצד:

סקילה חמורה מחנק. ה"ה דהמ"ל מ"קו משריפה או מסיף לחמורין מחנק וסקילה חמורה מהן דכ"ג קאמר לקמן לר"ש: **אדרבה חנק חמור שכן ניתן למכה אביו**. ומיהו סקילה נמי ניתנה למקלל אציו ואמו דהוקש כבוד לכבוד המקום ועוד וכי מפני שהוקש יאל חמור מנכוד המקום עצמו ועוד דכתיב דהרגל (צ"ק דף כה.) אמר ק"ו לשכינה י"ד יוס ו"ל דלא קאמר שיהא חמור מסקילה אלא כלומר חמור בסקילה שכן הוקש: **נאמר אביה בסקילה כו'**. תימה אע"ג דמסכרא סייף חמור אמאי ג"ה ש ומפיק ליה ואסן כן לעיל נמי דמסכרא סקילה חמורה משריפה כדפ"ה דפושט ידו צעיקר עדיף אמאי לא אמר גזירה שיה ומפסא מסכרא ותימא אסת ארוסה ואסת נשואה יאלה לשריפה דמה אציה האמור בסקילה צארוסה אף אציה האמור צשריפה צארוסה:

מה

לבת כהן שזינתה ומאי חומרא שכן מחללת את אביה אדרבה סקילה חמורה שכן ניתנה למגדף ולעודד עבודת כוכבים ומאי חומרא שכן פושט ידו בעיקר רבי שמעון לטעמיה דאמר אחת ארוסה ואחת נשואה יצאה לשרפה ומדאפקיה רחמנא לארוסה בת כהן מכלל ארוסה בת ישראל מסקילה לשריפה ש"מ שריפה חמורה שריפה חמורה מחנק שכן ניתנה לבת כהן מכלל חמור שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש לכבוד המקו' מדאפקיה רחמנא לנשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל מחנק לשריפה ש"מ שריפה חמורה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחה ומאי חומרא שכן ממונם אבד אמרת וכי אזיה כה מרובה או כה הנדחה

הוי

דעל חנק דאף ארוסה היתה צכלל אשת רעהו (שם) ואפקה צדיח לסקילה כדכתיב (דברים טז) כי תהיה נערה צבולה מארוסה וגו' ש"מ סקילה חמורה. ואי קשיא לך למה לי להדורי צמר טעמא צבולה דתיהו סקילה חמורה מינייהו מכיון דאשכח סקילה חמורה משריפה ולקמן יליף שריפה חמורה מסיף ממילא ידעינן דסקילה חמורה מסיף תריץ משום דלקמן לא קיימא לן שריפה חמורה מסיף אלא מגזירה שיה מסקילה דאשכחן צה דחמיר מסיף הלכך מיבעי ליה לאהדורי אטעמא דחמורה סקילה מסיף: **נאמר אציה בסקילה**. צנערה המאורסה לנוות צבת אציה (דברים טז): **ונאמר אציה בשריפה**. צבת כהן את אציה היא מחללת (ויקרא כא): **סקילה חמורה מסיף**. כליליף טעמא לעיל ממדיחין וינדחין: **מדאפקיה לנשואה דצבת כהן**. סתמא כתיב ארוסה ונשואה משמע ורצנן הוא דמפיקי ארוסה מההיא כלל וצצקי לה צמילתא דכין ישראלית בסקילה משום דלית להו סקילה חמורה שכן ניתנה למגדף ונשואה מיהת אפקה קרא מדין נשואה ישראלית מחנק לשריפה אלמא שריפה חמורה ואע"ג דמנ"י לאיתווי צגזירה שיה דלציה אציה כדאיתיה לסיף יחא לאיתווי מגופה: **י"ה לעמיה**. לקמן (צ"ב) יליף מקרא דכתיב צבת כהן סתמא ויקרא כא: דהוי

עין משפט
נר מצוה
 יב א מ"י פט"ו מהלכות סנהדרין הלכה א סמנ ע"ן קד:
 יב ב מ"י טס הלכה י ופ"ה מהלכות ע"ו"ס הלכה א ופ"ה הל"צ סמנ טס ולאין טו:
 יד ג ד מ"י פ"ד מהלכות סנהדרין הלכה ד:

רבינו חננאל
 משריפה סקילה חמורה מסיף מואשכות בעיר הנדחת הנרחין בסיף והמדיחין בסקילה ש"מ דסקילה חמורה מסיף סקילה חמורה מחנק מדאפקיה רחמנא לארוסי חמורה סקילה חמורה מכלל נשואה בת ישראל להחמיר עליה ואפקה מחנק לסקילה. ש"מ סקילה חמורה מחנק. שריפה חמורה מסיף שיצאה להחמיר על בת כהן. (6) וכשם שניתנה לבת כהן ואפילו זינתה מאביה (3) וגר אביה מסקילה מה בת ישראל שזינתה ארוסה בסקילה וכתיב בה אל פתח בית אביה ובבת כהן כתיב את אביה היא מחללת מה אביה שבסקילה סקילה חמורה מסיף אף אביה שבשרפה שריפה חמורה מסיף. שריפה חמורה מחנק שכן נהנה לבת כהן החמורה כדאמרן מדאפיק רחמנא נשואה בת כהן מכלל נשואה בת ישראל שהיא בחנק והוציאה הכתוב מחנק לשרפה ש"מ שריפה חמורה מחנק. סייף חמור מחנק שניתן לאנשי עיר הנדחה שפושטו ידיהן בעיקר ר"ש אומר שריפה חמורה מסקילה מדאפיק רחמנא לארוסה בת כהן להחמיר עליה ואפקה מסקילה לשרפה ש"מ שריפה חמורה מסקילה ר"ש לטעמיה דאמר ארוסה בת כהן בשרפה. שריפה חמורה מחנק מדאפיק רחמנא לנשואה בת כהן. מחנק לשרפה. ש"מ שריפה חמורה מחנק כולה שמעתא בענין הזה ופשוטה

(א) לפינוי צמ"י ליתא לו ואולי דכתיב היה גורס ומאי חומרא שכן ניתנה לבת כהן ואפילו זמנה מאביה. ו"ע:
 (ב) נראה דמאמר כאן ו"ל אדרבה סייף חמור ו"י גמר אציה אציה וכו'.